НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра педагогіки

ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

26 травня 2026 року | м. Київ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра педагогіки

ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

26 травня 2026 року

м. Київ

NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Pedagogy

EDUCATION IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR AND POST-WAR RECONSTRUCTION: GLOBAL TRENDS AND NATIONAL CHALLENGES

MATERIALS OF THE
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

May 26, 2026

Kyiv

УДК 378(477)"364""366"
О72

Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 26 травня, 2026 р. Київ, 2026. 613 с.

Рецензенти:
Зорочкіна Т. П. – доктор педагогічних наук, професор, в.о. директора Інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького;
Чичук А. П. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці ІІ.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта України в умовах війни та повоєнної відбудови: глобальні тенденції та національні виклики», що її провела кафедра педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції. Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled from materials of the International Scientific and Practice Conference «Education in Ukraine in the Conditions of War and Post-War Reconstruction: Global Trends and National Challenges» held by the Department of Pedagogy of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are aligned with the conference guidelines. For scientists, lecturers, postgraduates, and students.

За загальною редакцією Станіслава Ніколаєнка
Редакційна колегія: Світлана Амеліна, Світлана Виговська, Олег Єресько, Олена Глазунова, Інна Савицька, Сергій Кубіцький, Олександр Кучай, Світлана Пилипишин, Карина Саф'ян, Ірина Сопівник, Оксана Тепла, Ніна Тверезовська, Лідія Чередник, Василь Шинкарук.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету, протокол **№ 10 від 18.06.2026 р.**

Тези подано в авторській редакції.
Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату. Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється лише за згодою авторів.

© НУБіП України, 2026
© Автори, 2026

ОМЕЛЯН Олександр, БЕБЕРІНА Людмила *Підвищення мотивації учнів до навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти із використанням засобів штучного інтелекту* 561
ПИЛИПЕНКО Павло *Освітні моделі бакалаврських програм з ІТ-безпеки та кібербезпеки у Німеччині* 563
ПОПОВА Катерина *Підготовка майбутніх фахівців сфери туризму до професійної діяльності в умовах кризових і післявоєнних трансформацій* 566
РЕДЬКО В'ячеслав *Досвід впровадження професійної освіти на території України у кінці XIX – початку XX століть: актуальність для сьогодення* 569
РУДИЙ Андрій *Медіаосвіта в умовах війни: формування нового типу українського фахівця в контексті європейської інтеграції* 571
САВЧУК Віталій *Актуальність сучасної проблематики військової освіти фахівців в секторі безпеки і оборони України* 572
САУРІНА Ольга *Український народний танець як інструмент відродження української самоідентичності у свідомості сучасної молоді та арт-практикум психологічного відновлення студента у реаліях сьогодення* 574
СЕМАК Людмила *Мовні маркери деструктивної поведінки в діловій комунікації* 576
СЕРГІЄНКО Ольга *Стандарти вищої освіти як інструмент модернізації змісту підготовки сучасних фахівців* 578
СЛОБОДЕНЮК Лідія *Психологічні критерії та показники формувального оцінювання здобувачів освіти* 580
СМОЛІНЧУК Лариса *Практична підготовка студентів-психологів в сучасних умовах* 582
ТАРАНЕНКО Юлія *Сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх хореографів в умовах релокованого закладу вищої освіти* 583
ТІТЕНКО Наталія *Театр як інструмент формування емоційного інтелекту та соціальної адаптації студентської молоді в кризових умовах* 586
ЧАЙКА Володимир, ЧИКУРОВА Ольга *Методологічні основи викладання фінансової грамотності* 588
ШВЕД Ганна *Феномен мікрокваліфікацій у сфері освіти дорослих* 590
ШИНКАРЬОВА Олена, ДУБОВОЙ Володимир *Трансформація професійної освіти в Україні: від подолання сучасних викликів до реалізації євроінтеграційних перспектив* 592
ШИШАК Андріана, ЧАЙКА Володимир *Формування у майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти вміння презентувати результати науково-педагогічних досліджень* 595
ЯКУШКО Катерина *Первинна структуралізація підходів до подолання сучасних викликів професійного розвитку в Україні* 597
ЯШНИК Світлана *Рефлексія професійного становлення студентської молоді* 598

РЕКОМЕНДАЦІЇ *Міжнародної науково-практичної конференції «ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИКЛИКИ»* 601

ШИШАК Андріана,
доктор філософії
Західноукраїнський національний університет
(м. Тернопіль, Україна)
ЧАЙКА Володимир,
доктор педагогічних наук, професор
Західноукраїнський національний університет
(м. Тернопіль, Україна)

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ВМІННЯ ПРЕЗЕНТУВАТИ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Реформування системи освіти України підвищує актуальність проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти до здійснення науково-дослідницької діяльності. В умовах інтеграції української освіти до європейського освітнього простору важливим є становлення компетентного педагога, здатного здійснювати науковий пошук, аналізувати результати дослідження та презентувати їх професійній спільноті.

У процесі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти важливого значення набуває формування їх дослідницької компетентності, у структурі якої важливим є уміння виявляти та формулювати проблему, визначати цілі дослідження, аргументувати актуальність і новизну дослідницьких завдань, проводити дослідження та представляти результати роботи [3]. Зважаючи на зазначене, презентація результатів науково-педагогічного дослідження є компонентом дослідницької компетентності майбутнього педагога закладу дошкільної освіти.

Дослідницька діяльність також є складником фахової підготовки майбутніх вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти, яка пронизує зміст різних освітніх компонентів, форми і методи навчання. Здобувачі освіти займаються такою діяльністю під час аудиторних занять, працюючи над підготовкою та презентацією рефератів, дослідницьких проєктів, доповідей, курсових та кваліфікаційних робіт. Крім цього, ефективними для забезпечення дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти є участь у студентських наукових товариствах, наукових гуртках, конференціях, міжнародній студентській академічній мобільності, підготовці тез та наукових статей [2].

Уміння презентувати результати науково-педагогічних досліджень безпосередньо пов’язане з розвитком навичок публічного виступу. Здобувачі освіти мають вміти підготуватися до виступу, застосовувати ефективні техніки мовлення, встановлювати контакт з аудиторією, керувати емоціями тощо [4] .

Для формування у майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти вміння презентувати результати науково-педагогічних досліджень доцільно використовувати методи розвитку публічного виступу:

– «Відкритий мікрофон», сутність якого полягає у почерговому висловлюванні здобувачами вищої освіти власних думок, поглядів і відповідей на визначені запитання;

– «Мозковий штурм», який передбачає колективне обговорення проблемного питання та генерування нових ідей;

– «Незакінчені речення», що дає можливість здобувачам швидко формулювати власну думку та репрезентувати свої ідеї (наприклад, можна запропонувати завершити речення: «Результати нашого дослідження свідчать про…» або «Практичне значення дослідження полягає у…»);

– «Коло ідей», метою якого є залучення усіх учасників освітнього процесу до активного обговорення проблеми через висловлення кожним однієї ідеї щодо способу її розв'язання;

– метод проєктів, застосування якого формує у здобувачів освіти здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, творчо мислити, формулювати проблему та публічно представляти результати роботи;

– «Риторичне портфоліо», що дає змогу накопичувати тексти виступів, тези доповідей тощо та аналізувати власний прогрес щодо їх публічного презентування [1, с. 15–27].

Ефективними методами формування у майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти вміння презентувати результати науково-педагогічних досліджень є також кейс-метод, рольові та ділові ігри, навчальні дискусії, виступи-імпровізації тощо.

Усі зазначені методи сприяють розвитку у майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти навичок аргументованого мовлення, логічного та лаконічного представлення результатів науково-педагогічних досліджень. Їх застосування формує вміння публічно висловлювати власні наукові ідеї, добирати аргументи, структурувати матеріал презентації та ефективно взаємодіяти з аудиторією під час наукових виступів.

Отже, формування у майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти вміння презентувати результати науково-педагогічних досліджень є складником їх професійної підготовки. Розвитку таких умінь сприяють участь у наукових заходах, написання наукових публікацій, виконання дослідницьких проєктів, використання під час освітнього процесу методів розвитку публічного виступу.

Література

1. Конівіцька Т. Я. Підготовка до публічного виступу : практичний посібник для студентів-психологів. Львів, ЛДУ ДЖД. 2019. 133 с.

2. Опанасенко Н., Черненко Г. Науково-дослідницька діяльність майбутніх учителів початкової школи як складова фахової підготовки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 72, т. 2. С. 343–348. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-2-52

3. Роганова М. В. Формування дослідницької компетентності майбутніх педагогів дошкільної освіти в процесі професійної підготовки. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика.* 2025. Вип. 1 (111). С. 144–156. DOI: https://doi.org/10.33216/2220-6310/2025-111-1-144-156

4. Тимчук І. М., Погоріла С. Г. Формування у студентів навичок публічних виступів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням). *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2024. Вип. 2 (209). С. 359–367. DOI: https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-209-53

ЯКУШКО Катерина,
кандидат педагогічних наук
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, Україна)

ПЕРВИННА СТРУКТУРАЛІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ПОДОЛАННЯ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Наразі актуалізується питання визначення основних підходів до переборювання викликів розвитку фахівця за умови суспільної та техногенної нестабільності сучасного життя в Україні.

Нашою метою є погодження релевантних підтверджень актуальності поблематики та огляд базових рекомендацій до усунення прогалин щодо поточного фахового зростання особистості громадянина України.

З метою вирішення означеної вище мети, насамперед, на нашу думку, варто погодитися з правомірністю тези про те, що “сучасне суспільство характеризується стрімким розвитком бізнесу, зростанням конкуренції, прискоренням темпів науково-технічного прогресу, зміною ролі людських ресурсів, що у свою чергу ставить виклик державі у підготовці висококваліфікованих робітників”[1, с.119].

Наступним етапом нашої розвідки є визначення кількох релевантних умов усунення прогалин на основі аналізу[2, с.126] та [3, с.12], структурувавши їх наступним чином:

1. системна державна підтримка й відновлення та оновлення відповідно сучасних потреб суспільства ефективної мережі професійно-технічних закладів;
2. забезпечення змісту і якості освіти, що відповідають сучасним вимогам і потребам ринку праці;
3. створення безпечних умов для навчання та викладання;
4. забезпечення психологічної підтримки усіх учасників освітнього процесу;
5. стимулювання та заохочення до реалізації нелінійних траєкторій підвищення кваліфікації і професійного розвитку педагогів з урахуванням сучасних реалій й відповідного залучення потенціалу неформальної та інформальної поблокової освіти;
6. пожвавлення застосування індивідуального підходу, самостійності, постійного зворотного зв’язку та спрямованості на позитивний результат досягнення запланованого рівня навчання.

Отже, проблема подолання перешкод розвитку професійної освіти у сучасних реаліях життя українського суспільства є актуальним; існує можливість